

Jan Zieliński

"Dekadentyzm wśród prądów epoki",
Teresa Walas, "Pamiętnik Literacki"
z.1 (1977) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/3 (65), 151

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ WALAS Teresa: Dekadentyzm wśród prądów epoki. "Pamiętnik Literacki" 1977 z. 1 s. 97-149.

Studium zawiera obszerną i wszechstronną analizę dekadentyzmu w literaturze europejskiej. Obok ideowych i wolicjonalnych wyznaczników tej formacji (chorobliwość, perwersja, sztuczność, intelektualizm, immoralizm, sceptycyzm poznawczy, relatywizm, synkretyzm, epikureizm, estetyzm i in.) autorka rozpatruje formalne rezultaty postawy dekadencjonalnej. Artykuł postuluje rozgraniczenie dekadentyzmu i modernizmu. Pierwszy jest ostateczną konsekwencją i negacją światopoglądu naturalistyczno-pozytywistycznego, drugi - nową strukturą światopoglądową z własną aksjologią. Rozróżnienie to pozwala lepiej uchwycić dynamikę przełomu antypozytywistycznego w literaturze.

BP/65/12

J.Z.

/II/ BAL Karol: Spory wokół Schellinga w Polsce. "Acta Universitatis Wratislaviensis". Nr 309. Germanica Wratislaviensia XXVI. Wrocław 1976, s. 21-27.

Autor omawia stosunek Józefa Gołuchowskiego i Edwarda Dembowskiego do poglądów filozoficznych Schellinga znamienych dla ostatniego okresu jego twórczości, by dowieść słuszności marksistowskiej tezy "o decydującym wpływie konkretnej postawy społeczno-politycznej /postawy klasowego zaangażowania/ na określony sposób uprawiania filozofii, nawiązywania do tradycji filozoficznej...". Dembowski nie akceptował filozofii Schellinga nie odnajdując w niej wątków motywujących jego radykalizm społeczny. Gołuchowski, interpretując poglądy filozofa niemieckiego jako podstawę ideologiczną konsolidacji klasy panującej, dostrzegając w nich światopoglądowe uzasadnienie własnego konserwatyizmu społecznego.

BP/65/13

I.S.